

Inleiding

De Gedempte Oostersingelgracht is een brede verkeersader gelegen tussen Haarlem Centrum en Haarlem Oost. Het is een zesbaans-weg die begint bij de Oudeweg en bij de kruising met de Amsterdamsevaart overgaat in de Lange Herenvest. Momenteel is de groene ruimte op deze locatie zeer beperkt. Door bewoners en leden van de wijkraad Scheepmakersdijk is een initiatief opgezet om de Gedempte Oostersingelgracht te vergroenen. Een aantal buurtbewoners heeft zich hiervoor verenigd onder de naam “werkgroep Groene Singel”. De plannen die door de werkgroep zijn gemaakt zijn gesitueerd op het gedeelte van de weg dat loopt van de Oudeweg tot aan de kruising met de Papentorenvest.

De plannen sluiten aan op de ambities van de SOR om, als onderdeel van een sleutelproject, de oorspronkelijke watergang op deze locatie terug te brengen en aan de Gedempte Oostersingelgracht een groen singelprofiel te realiseren met veel bomen. Om dit te bereiken is het nodig om middels onderzoeken te bekijken op welke manier de weg kan worden afgewaardeerd. Ook in eerdere beleidsstukken zijn ambities en plannen opgenomen om de weg af te waarderen waardoor er ruimte ontstaat voor water (een gracht zoals deze vroeger aanwezig was) en groen (o.a. de Gebiedsvisie Oostradiaal uit 2010 en de Visie Spaarnesprong uit 2017).

Het afwaarderen van de Gedempte Oostersingelgracht is sterk verweven met de inrichting en het functioneren van de Oudeweg, Amsterdamsevaart, Bernhardlaan, Papentorenvest, de fietsring, de HOV-corridor naar Amsterdam en het kruispunt bij de Prinsenbrug. Vanwege deze samenhang en de logische volgorde daarin, is de Gedempte Oostersingelgracht (boombeplanting en tracé fietsring) in het SOR-uitvoeringsprogramma geprogrammeerd in het tijdvak 2025-2030.

In 2020 is een motie aangenomen voor het realiseren van groen aan de Gedempte Oostersingelgracht en om hiervoor budget vrij te maken (motie “Een Groene Singelgracht”, 5 november 2020). Hierin is voorgesteld de doorstromingsmaatregelen Schipholweg “on hold” te zetten om zo budget vrij te stellen en te kunnen starten met het vergroenen van de Gedempte Oostersingelgracht. Door het college is naar aanleiding van deze motie geadviseerd om eerst de besluiten af te wachten die genomen zouden worden, onder andere met betrekking tot mobiliteit (het nieuwe Mobiliteitsbeleid). Het budget dat voor de doorstroming op de Schipholweg gereserveerd stond, was bovendien voor een deel afkomstig uit de GR Bereikbaarheid ZKL en niet vrij te besteden aan andere projecten. Momenteel is vanuit het SOR uitvoeringsprogramma geen budget beschikbaar voor de Schipholweg/Amerikaweg, aangezien het is opgenomen in het adaptieve deel van het SOR uitvoeringsprogramma 2025-2030, waarvoor geen concreet budget is. Pas als er concrete uitwerkingen zijn, o.a. met betrekking tot de financiën, kan afgewogen worden of en hoe dit project opgenomen kan worden.

Ondertussen is aan de werkgroep toegezegd om middels een klein budget alvast een beperkte vergroening mogelijk te maken. Gebleken hieruit is dat de verwachtingen van de gemeente en de werkgroep ver uiteen lagen voor wat betreft de schaal van de vergroeningen. In nader overleg tussen de werkgroep en de wethouder is een overeenstemming bereikt. Het voornemen is om al vanaf

volgend jaar te starten met de voorbereidingen voor een herinrichtingsproject. De uitvoering buiten zou dan vanaf 2025 plaats kunnen gaan vinden. Het project uit het SOR uitvoeringsprogramma m.b.t. de fietsring en de boombeplanting zou hierbij de basis kunnen vormen voor een grootschaligere herinrichting. In een motie van juli 2021 (“De Groene Singel Kleurt Groen”, 8 juli 2021) is echter verzocht om vóór de behandeling van de begroting met een voorstel te komen over hoe de planning voor het vergroenen van de Gedempte Oostersingelgracht kan worden versneld. In deze nota is de versnelde procedure voor het vergroenen van de Gedempte Oostersingelgracht uitgewerkt.

2. Kernboodschap

In 2022 zal een project van start gaan om te beginnen met de voorbereidingen voor het vergroenen en afwaarderen van de Gedempte Oostersingelgracht. Het project is complex en omvangrijk en zal grote invloed hebben op de nabije omgeving en andere projecten, die als gevolg hiervan mogelijk ook naar voren gehaald moeten worden. Daarom moet er rekening mee gehouden worden dat de uitvoering van dit project wel vier of vijf jaar gaat duren, waarbij de fasen van het Haarlems Civiel Planproces zullen worden doorlopen. Gedurende het proces zal de Werkgroep Groene Singel op de hoogte worden gehouden van de vorderingen.

Voor er kan worden overgegaan tot het uitvoeren van de afwaardering en vergroening van de weg, is nader onderzoek noodzakelijk.

Hiertoe behoort het uitvoeren van onderzoek met betrekking tot de verkeerssituatie:

1. Een onderzoek naar een (mogelijke) toekomstige HOV route via de Gedempte Oostersingelgracht.
2. Een onderzoek naar de doorstroming/bereikbaarheid/verkeersveiligheid van de Oudeweg i.c.m. het Kennemerplein en de Amsterdamsevaart en Gedempte Oostersingelgracht.

Deze onderzoeken zullen als onderdeel van een scopeonderzoek worden opgepakt, dat in januari zal worden opgestart. Het scopeonderzoek voor het gehele gebied zal naar verwachting een jaar in beslag nemen en op zijn vroegst eind vierde kwartaal van 2022 gereed zijn en vervolgens gepresenteerd worden aan de raad. Daaruit zal dan ook blijken in hoeverre andere projecten (ook) naar voren gehaald moeten worden in de programmering alvorens met de herinrichting van de Gedempte Oostersingelgracht kan worden gestart en wat dit betekent - of wat de consequenties zijn (functioneel en financieel) als dit niet wordt gedaan.

Afhankelijk van de resultaten van het scopeonderzoek en de keuze voor het vervolg, kan de scope in 2023 verder worden uitgewerkt tot een ontwerp. Hierbij zal samengewerkt worden met de werkgroep Groene Singel. Ook andere stakeholders, zoals de Fietsersbond en het Platform Groen, zullen worden betrokken. Verder zal er een uitvoeringsplanning worden opgesteld voor het gehele gebied waarna de voorbereiding voor de uitvoering kan starten. De uitvoering (Realisatiefase) zal niet eerder van start gaan dan 2024.

Om het project Groene Singel op te starten is budget nodig. Aan de raad wordt gevraagd om bij de behandeling van de begroting in november 2021 aan te geven welk project in tijd naar achteren kan worden geschoven in het IP zodat het benodigde budget voor het opstarten van dit project kan worden vrijgemaakt. De benodigde budgetten zijn hieronder aangegeven.

3. Consequenties

Voor 2022 zal er drie ton nodig zijn om het scopeonderzoek van start te laten gaan. Uit de resultaten van het scopeonderzoek zal naar voren komen hoeveel er nodig zal zijn voor de uitvoering van dit project. De geschatte kosten voor de minimale variant bedragen één miljoen euro. De kosten zijn echter afhankelijk van het ontwerp dat uit het scopeonderzoek is gekomen en de aanverwante projecten die in samenhang met de Gedempte Oostersingelgracht opgepakt moeten worden.

In bijlage 1 is een lijst opgenomen met projecten die opgenomen zijn in het IP, waaruit een keuze kan worden gemaakt wat betreft het uitstellen van een project om budget vrij te maken voor de Groene Singel, met daarbij de kanttekening dat aan het uitstellen van elk van die projecten ook consequenties kleven. Een aantal van deze projecten is bijvoorbeeld op het IP gekomen als gevolg van eerdere moties en toezeggingen aan de stad. Een aantal andere maatregelen maakt onderdeel uit van het integrale Gebiedsplan Bereikbare Steden, waarvoor momenteel een aanvraag loopt bij het Rijk. Het doorschuiven van één of meerdere van deze projecten is daarmee niet zonder gevolgen. Dit is dan ook de reden dat het college hier in de huidige planning niet voor heeft gekozen.

4. Vervolg

Wanneer de raad een besluit heeft genomen met betrekking tot het uitstellen van een project uit het IP om geld vrij te maken voor de Groene Singel, worden in 2021 de voorbereidingen gestart om in 2022 van start gegaan te gaan met het scopeonderzoek. Eind 2022 kunnen op zijn vroegst de resultaten aan de raad worden voorgelegd waarna de benodigde middelen door de raad moet worden vastgelegd.

5. Bijlagen

Bijlage 1. Lijst met projecten in het IP

Bijlage 2. Plan Bewoners Werkgroep Groene Singel